

§ 15**Ändringar i läroplaner vad gäller kunskapsområdet sex och samlevnad**

Svar på remiss från Skolverket, dnr 2018:01394

Beslut

1. Utbildningsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till Skolverket som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart
3. Därutöver anförs följande

Utbildningsnämnden har erhållit Skolverkets förslag till ändringar i läroplaner beträffande kunskapsområdet sex och samlevnad på remiss. Vi ställer oss positiva till förvaltningens utlåtande på remissen. Det är viktigt att det tydliggörs vem som har ansvaret för att alla elever i svenska skolan ska få en adekvat sexualundervisning. Som det ser ut idag så är det allt för stora skillnader i undervisningen mellan skolor. En förbättrad undervisning gällande sex och samlevnad är något som samhället i stort tjänar på.

Utöver förvaltningens förslag till remissutlåtande vill vi tillägga att vi inte delar Skolverkets bedömning om att begreppet hedersrelaterat våld och förtryck inte bör användas i läroplanstexter.

Att det skulle innebära en alltför detaljerad nivå för att passa in i läroplanens form och struktur ställer vi oss frågande inför. Att det dessutom skulle leda till att grupper ställs emot varandra finner inte vi som ett giltigt eller rimligt skäl till varför begreppet skulle exkluderas från skolans läroplaner på området Sexualitet och relationer.

Kunskapen om hedersrelaterat våld är många gånger låg i skolorna bland såväl personal som elever. För att arbeta aktivt med frågan krävs ett större gemensamt åtagande från skolans sida både utifrån hur professionen ska hantera och agera i fall av hedersrelaterat våld och förtryck, men att det också finns som del i skolornas läroplaner så att man på ett aktivt och systematiskt sett kan arbeta med eleverna på området. Det senare skapar bättre förutsättningar för våra barn och unga att erhålla kunskap och agera på hedersrelaterade strukturer, normer och förtryck.

Ur ett historiskt perspektiv kan dessutom tilläggas att skolans läroplaner många gånger gått i bräsch för att bryta upp förtryckande och diskriminerande strukturer och normer på

området Sexualitet och relationer. Vi ser ingen anledning till varför arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck skulle vara ett undantag.

Vidare anser vi också att "samtycke" är ett bättre begrepp att använda i läroplanen än "frivillighet" som Skolverket nu föreslår. "Samtycke" är det begrepp som används i dagligt tal och vi ser inte att det begreppet måste överensstämma med lagstiftningen utan snarare vad lagstiftningen faktiskt syftar till. Begreppet "samtycke" syftar också på just ett samtycke mellan två parter och inte enbart till en persons frivilliga deltagande.

Vi anser också att begreppet "pornografi" ska läggas till i läroplanen. Den digitala utvecklingen som skett i Sverige på senare år har gjort pornografin mer lättillgänglig för barn och unga och innebär att många kommer i kontakt med pornografi i tidig ålder. Att en del av sex- och samlevnadskunskapen handlar om att problematisera den bild av sex som kan ges inom pornografi är därför en central del av den utveckling som behöver ske inom undervisningen framöver. Vi delar således inte uppfattningen om att det är för detaljerat att ha med begreppet i läroplanen.

Ärendet

Förvaltningen redovisade ärendet i ett tjänsteutlåtande från den 4 april 2019, dnr 1.6.1-2653/2019.

Utbildningsnämnden har fått Skolverkets förslag till ändringar i läroplaner vad gäller kunskapsområdet sex och samlevnad på remiss. Utbildningsförvaltningen ställer sig positiv till Skolverkets förslag. Samtidigt ser förvaltningen att viktiga moment riskerar att gå förlorade i undervisningen när begreppet sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR) byts ut mot mer generella skrivningar. Om begreppet slopas i läroplaner bör elevernas rätt till kunskap om SRHR garanteras på annat sätt. Utbildningsförvaltningen delar Skolverkets bedömning att det kan vara tid att se över läroplanstexterna ur ett helhetsperspektiv.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av grundskoleavdelningen i samverkan med gymnasieavdelningen och avdelningen för stöd kring lärande och elevhälsa.

Förvaltningens förslag till beslut

Utbildningsförvaltningen föreslår att utbildningsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till Skolverket som svar på remissen.

Beslutet föreslås bli justerat omedelbart med anledning av remissens svarstid.

Yrkande

Ordförande Lotta Edholm (L) och ledamöterna Anna Cederschiöld m.fl. (M), Richard Åkesson (MP), Claes Nyberg (C), Christian Carlsson (KD), Karin Lekberg m.fl. (S) och Tina Kratz m.fl. (V) lade fram ett eget förslag till beslut och yrkade bifall för detta.

Ledamoten Martin Westmont (SD) lade fram ett eget förslag till beslut och yrkade bifall för detta.

Beslutsgång

Ordföranden ställde yrkandena mot varandra och förklarade sig finna att nämnden beslutat i enlighet med hennes yrkande.

Reservation

Martin Westmont (SD) reserverade sig mot nämndens beslut till förmån för eget förslag:

Vi föreslår att utbildningsnämnden beslutar följande

1. Att föredragande borgarråds förslag avslås
2. Därutöver vill vi anföra följande:

Bedömningen att begreppet ”hedersrelaterat våld och förtryck” ej bör användas i läroplanens texter är något vi ej ställer oss bakom. Formuleringen är väl inarbetad och ger en övergripande bild om den problematik som finns kring dessa frågor.

Vi delar inte heller bedömningen att uttrycket är svårtolkat, tvärtom så beskriver och sammanfattar ”hedersrelaterat våld och förtryck” dessa frågor på ett genomgripande sätt.

Däremot anser vi att det bör övervägas om dessa frågor bör behandlas under något annat block i läroplanen än det som beslutsärendet behandlar.

Utöver det bör Skolverket, oavsett vad som står i barnkonventionen lyfta fram att det är den svenska lagen som gäller i Sverige. Det om något bör betonas mer i läroplanen.